

კავკასიის მუშებს.

რა გამოირკვია?

ამხანაგებო! სულ რამდენიმე თვე იქნება მას შერე, რაც რუსეთს „ახალმა სიომ“ დაბერა. ეს ის დრო იყო, როცა ევრეთ-წოდებულმა სვიატოპოლკ-მირსკიმ „ნდობა“ გამოუცხადა „საზოგადოებას“. სწორეთ ამას უცდიდნენ ლიბერალები. მათ უმალ ენა ამოიდგეს,—და დაიწყო ბანკეტ-ვეჩერ-პეტიციები. ჩვენ ვართ მარილნი ქვეყანისა, მაშ ცოტა რამ თავისუფლება გვიწყალობეთო,—ასე ეუბნებოდნენ ისინი მეფის მთავრობას. აქა-იქ „სოციალ-რევოლიუციონერების“ რევოლუციონერებმაც დაიტკაცუნა,—და „ყაყანდა ქვეყანა“: „გაზაფხული დგებო!“ მეფე-კი უყურებდა ყველა ამას და ეცინებოდა... მაგრამ ყველაფერს აქვს ბოლო. მოსწყინდა მეფეს ეს „დაუსრულებელი ყაყანი“, მოგებრდა პეტიციების მიღება და სასტიკათ ბძანა: ციც! გვეყოფათ ზუმრობა, კმარა რაც იყაყანეთო! ისინიც მიჩუმდნენ და სოროებში მიიშალნენ. ასე გათავდა ლიბერალების „რევოლიუცია“. პროლეტარიატი-კი სდუმდა, ის ღრმა ფიქრებს ეძლეოდა. მხოლოთ ბაქო არ ისვენებდა. მაგრამ რას წარმოადგენს ბაქო მთელ რუსეთთან შედარებით? პირიქით, მისი ხმა უფრო საიდუმლოებრივ ხასიათს აძლევდა რუსეთის პროლეტარიატის სიჩუმეს. ყველა სულგანაბული იყო, ყველა ელოდა რაღასაც... სწორეთ ამ დროს დაიქუბა პეტერბურგის აჯანყებამ და ფეხზე დააყენა პროლეტარიატი. სამასი ათასი პროლეტარი ერთხმით ითხოვდა „ადამიანურ უფლებებს“. „სიკვდილი, ან გამარჯვებო!“—იი რას ამბობდნენ ისინი. მათ მიჰყვა მოსკოვი, რიგა, ვილნო, ვარშავა, კავკასიი,—და მთელი რუსეთი აჯანყების მოედნით გადაიქცა. მეფე და პროლეტარიატი—აი ვინ შეეჯახნენ ერთმანეთს. აქ-კი შეირყა მეფის მთავრობა და უკან დაიხია. მის ბძანებას, მის ტყვიებს გულის დამხვევი ყიფინით შეხვდა პროლეტარიატი,—და შედრკა მეფის მთავრობა. ის უცეფ მოარბილდა, წელში მოტყდა და რაღაც კომისიებზე მოჰყვა ყბედობას: აირჩიეთ კაცები, მომელაპარაკეთ და—არც ისე უნამუსო ვარ—დაგო-კმყოფილებთო. მან „პროკლამაციებიც“—კი გამოსცა; საღაც ის პროლეტარიატს ეხვეწებო: ნუ აჯანყდები, შემობრალეო!... ეს-კი იმასა ნიშნავს, რომ ძალია პროლეტარიატში ყოფილა. ეს-კი იმასა ნიშნავს, რომ მეფის მთავრობის მესაფლავე, მისი თავზარ-დამცემი და მიწასთან გამასწორებელი სწორეთ პროლეტარიატი ყოფილა. პროლეტარიატი—აი ის დედაბოძი, რომლის გარშემოც იკრებება დღევანდელი რევოლიუციონური ძალები. გადახედეთ ქვეყანას, დაუკვირდით, რა სასოებითა და პატივისცემით შეჰყურებს პროლეტარიატს დღევანდელი გლეხ-კაცობა, გურიიდან დაწყებული ქიზიყამდე, ყური დაუგდეთ, რა გატაცებით იმეორებენ ისინი პროლეტარიატის ძახილს: ძირს მეფის მთავრობა, გაუმარჯოს ხალხის მთავრობასო,—და დაგვერწმუნებით, რომ რევოლიუციის ხელძღვანელი, მისი შედროშე—სწორეთ ის პროლეტარიატი ყოფილა, რომელმაც შიშის ზარი დასცა მეფის მთავრობას.

ღიახ, ამხანაგებო, **რევოლიუციის ნამდვილი წინამძღოლი პროლეტარიატი ყოფილა**—აი, ყველაზე პირველათ, რა გამოარკვია ამ ორი-სამი თვის შეჯახ-შემოჯახებაში.

შერე? მიილტვის პროლეტარიატი რევოლიუციისკენ, აქვს თუ არა სურვილი რევოლიუციის მოხდენისა? გადავხედოთ ფაქტებს. საქმარისი იყო სივნალი პეტერბურგიდან, საქმარისი იყო რევოლიუციის დროშა აშვებულებიყო პეტერბურგში, რომ რუსეთის პროლეტარიატი, რუსი, პოლონელი, ებრაელი, ქართველი, სომეხი, თათარი თუ ბერძენი—ყველა ფეხზე დამდგარიყო და სალაში გაეგზავნა პეტერბურგელი ამხანაგებისთვის. თითქოს პირი შეუკრავთ, თითქოს ერთმანეთისთვის სიტყვა მიუციათო—ისე ერთხმათ აღდგნენ და ბრძოლა გამოუცხადეს მეფის თვითმპყრობელობას. „ჩვენ ვერ დაგვაკმაყოფილებს ხელფასის მომატება, ჩვენ დემოკრატიული რესპუბლიკისთვის ვიბრძვით და სალამს ვუგზავნით პეტერბურგის გმირებსო!“ ასე ამბობდნენ რუსეთის პროლეტარები. ეს-კი იმასა ნიშნავს, რომ პროლეტარიატი ველარ ეტევა თვითმპყრობელობის ჩარჩოებში, მას სუნთქვა უკირს, რომ მას მთელი თავისი სულის ძაფებით უნდა რევოლიუციის მოხდენა, რომ ის მზათ არი ფეხზე დადგეს და ეაქცაურათ დასკვივლოს მტარვალებს: „ძირს მეფის მთავრობაო!“

ღიახ, ამხანაგებო, **პროლეტარიატს სწაუბრებია რევოლიუცია**,—აი კიდევ რა გამოირკვია ამ ორი-სამი თვის ბრძოლაში.

მაგრამ, ვინ არ იცის, რომ ცარიელი სურვილები საქმარისი არაა? საქმე სურვილების განხორციელებაშია. მომზადებული შევხდით თუ არა რევოლიუციას, შევძლებდით თუ არა ჩვენი რევოლიუციონური სურვილების განხორციელებას? აი რაშია კითხვა. მოვიგონოთ ფაქტები.

როცა პეტერბურგელი მუშები სისხლსა ღვრიდნენ და ბარკადებზე იბრძოდნენ, ჩვენ აქ ჩვეულებრივად ვმუშაობდით და ყურსაც არ ვიბერტყამდით. და როცა, კი ხნის შერე, ჩვენც ხმა ამოვიღეთ და თანაგრძობა გამოვუცხადეთ პეტერბურგელ ამხანაგებს, ისინი უკვე ციხის სამარეში განისვენებდნენ! ჩვენ სხვა და სხვა დროს ვაგილაშქრეთ მტერზე, ჩვენ ცალცალკე ჯგუფებით დაქუცმაცებულები შევხდით რევოლიუციას და სწორეთ ამიტომ იყო, რომ ასე დაუსჯელით დღევანდელი მთავრობამ ხალხის სისხლი, სწორეთ ამიტომ იყო, რომ ვერ ვავახორციელეთ ჩვენი რევოლიუციონური სურვილები. სულ სხვანაირათ იქნებოდა საქმე, რომ ჩვენ ერთ მაგარ კავშირათ ვყოფილიყავით შეერთებულნი, რომ მაგარი პარტია გვეყოლოდა სათავეში და მისი ხელმძღვანელობით ერთსა და იმავე დროს ვაგილაშქრნა მტერზე. მაგრამ ჩვენ ესეთი არა ვაგვიანდა-რა და სწორეთ ამიტომ ვერ მივახწიეთ ჩვენს რევოლიუციონურ მიზანს. ეს-კი იმასა ნიშნავს, რომ ჩვენთვის ჩვენი რევოლიუციონური სურვილების განსახორციელებლათ აუცილებელია, ჰაერზე უსაქიროესია ერთი და განუყოფელი პარტია, რომელიც თავის გარშემო მოგვიყრის თავს, გზას ვაგვიჩაბებს, წინწავიძღვება და **სამართლ** იერიშს მიგვიტანებს დღევანდელ წესებზე.

ღიბს, ამხანაგებო, **პროლეტარიატს მსაზირომბა მავარი, ნამდვილი ხელმძღვანელი პარტია**, — აი კიდევ რა გამოირკვა ამ ორი სამი თვის სისხლის ღვრაში.

ჩვენ ცალ-ცალკე ვიბრძოდით, ჩვენ სხვა-და-სხვა დროს გამოვედით მოედანზე, და ამიტომ შესძლო მტერმა ჩვენი გაფანტვა. ჩვენ არა გვქონდა იარაღი, ჩვენ ცარიელა ხელებით ვიბრძოდით და იმიტომ გაიმარჯვა მტერმა. „იარაღი, იარაღი, ოპ იარაღი მოგვეცით!“ — აი რას იძახდა გააფთრებული პროლეტარიატი. ეს ხელამდა თავის მტერს და კბილებს ახრქილებდა მასზე, ის მამაცურათ ებრძოდა მას, მაგრამ დამარცხებული გამოვიდა ბრძოლიდან, რადგანაც იარაღი არა ჰქონდა მას. ეს-კი იმასა ნიშნავს, რომ ჩვენთვის შეიარაღებაა საჭირო, რომ ჩვენთვის საჭირო იარაღი ავისხათ და ერთსა და იმავე დროს გამოვიდეთ მოედანზე. აჯანყების მოწყობა — აი რაშია ჩვენი მიზანი, აი რას უნდა ცდილობდეს დღეს რუსეთის პროლეტართა პარტია. წარმოიდგინეთ ასეთი სურათი. ვთქვათ რამდენიმე ადგილას აჯანყების საქმე მოწყობილია, ე. ი. კომიტეტებს ჰყავთ ცალკე ჯგუფები, რომლებიც მხოლოდ სალდათებში მუშაობენ; არის „ბრძოლის ორგანიზაციები“; არის იარაღი, ბომბები და სხვა; არის კავშირი ბატარეებთან და არსენალებთან; არის კავშირი სახელმწიფო ბანკების, ფოშტის, ტელეგრაფის კაცებთან; კომიტეტები ფესვებ-გადგმულია მუშა ხალხში; კრიზისი-კი ძლიერდება და უკმაყოფილების ტალღებს იწყებს პროლეტარიატში... ვთქვათ სადმე პეტერბურგში ამა თუ იმ მიზეზების გამო აჯანყების დროში აფრიალდა, როგორც ეს ცხრა იანვარს მოხდა. აქ პარტია სიგნალებს აძლევს, — და იწყება საერთო აჯანყება. შეიარაღებული პროლეტარიატი, საერთო გაფიცვით ამღვლეარებული, ეცემა არსენალებს, სახელმწიფო ბანკებს, ფოშტს, ტელეგრაფს, რკინის გზებს, — ყველა ეს შეძლებისა დავვარათ ერთსა და იმავე დროს ხდება, რომ მთავრობას დრო აღარ დარჩეს „ბომბების მისაღებათ“; ამ მოწინავე ქალაქებს უკან ვასდევს სხვა დანარჩენი ქალაქები, მათ უკან მიჰყვება სოფლები... აი ამა-სა ჰქვიან აჯანყების მოწყობა. ჩვენ დღემდის არა ვცდილობდით ასე საქმის მოწყობას; მაგრამ დღეს, როცა პროლეტარიატს რევოლიუცია მოსწყურდა, როცა მას შეგნებულათ უნდა ხელმძღვანელობა გაუწიოს რევოლიუციას, როცა მისი კლასური ინტერესები ბელადობის ავალებს მას, — პროლეტართა პარტიის ვალდებულებაა მოაწყოს აჯანყების საქმე და მით ნიდავი გაუმაგროს პროლეტარიატის ნამდვილ წინამძღოლობას.

ღიბს, ამხანაგებო, **ჩვენი პარტიის პირუპირი მოვალეობაა აჯანყება მოაწყოს**, — აი რა გზა გვიჩვენა ამ ორი-სამი თვის ისტორიამ.

მხოლოდ მაშინ, როცა ჩვენი პარტია აჯანყებას მოაწყობს და მასხადამე, პროლეტარიატი რევოლიუციის ნამდვილ ხელმძღვანელოთ გამოვა, მხოლოდ მაშინ შეგვეძლება რიგიანათ ვისარგებლოთ ძველი წესების დაღწევით, მხოლოდ მაშინ შეგვეძლება ღონივრათ მოვიმავროთ ფეხი მომავალ თავისუფალ რუსეთში და ღირსეულათ გავიკაფოთ გზა იმ „აღთქმული ქვეყანისკენ“, რომელსაც სოციალისტური ცხოვრება ეწოდება!..

მაშ ვავამაგროთ პარტია, თავი მოვიყაროთ პარტიული ორგანიზაციების გარშემო და ევეზადნეთ აჯანყებისთვის. როცა მეფის მთავრობა ინგრევა, ჩვენი ვალია რაზმებით ვეწყობოდეთ და რევოლიუციონური იერიშისთვის ვემზადებოდეთ!

- ძიკს მეფის თვითმპარობელობა!**
- გაუშარჯოს დემოკრატიულ რესპუბლიკას!**
- გაუშარჯოს პროლეტარიატს!**
- გაუშარჯოს მათსა და განუყოფელ კუსეთის სოციალდემოკრატიულ მუშათა პარტიას!**
- გაუშარჯოს სოციალიზმს!**

კავშირის კომიტეტი.